

מסע רוחני
בין שורשי הנבואה
לפירות הגאולה

סדר
ט"ז בשבט

הרב שמואל אליהו

חוקר מיוחד א"י קבלה

המשלבת את מסורת המנהג
עם רוח התקופה וניצחון ישראל

איגוד רבני קהילות
חיבור של מסורת

סדר ט"ז בשבט

איגוד רבני קהילות
חיבור של מסורת

סדר ט"ז בשבט

מסע רוחני בין שורשי הנבואה
לפירות הגאולה

כתב: הרה"ג הרב שמואל אליהו

ערך: שריה ניצן

ניהול: הרב ליעד אוריין

עיצוב: סטודיו **דוּסָה**

הודפס בישראל תשפ"ה, 2025

© כל הזכויות שמורות לאיגוד רבני קהילות תשפ"ה (2025).
אין להעתיק ולשכפל בכל אופן שהוא ללא אישור בכתב מהמוציא לאור.

פירות הארץ המשובחים הם מוסרי הנפש של דורנו

במהלך ביקורו של הרמב"ן בארץ לפני כ-800 שנה הוא תיאר את החורבן והשממה בארץ הקודש: "כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמוה...". הרמב"ן הסביר שבכך הארץ שומרת אמונים לנו, עם ישראל.

למעלה מ-600 שנה לאחר מכן, בשנת 1835, כתב אלפונס דה למרטין, שהיה שר החוץ של הרפובליקה הצרפתית השנייה, בתיאור ביקורו בירושלים: "מחוץ לעיר ירושלים לא ראינו דבר חי... לא שמענו קול חיים." גם מבקר אחר, בשנת 1844, העיד כי "האזור שומם... לא ראינו שום בעלי חיים... בקושי תריסר ציפורים לאורך כל המסע".

כל זה השתנה עם חזרת עם ישראל לארצו. במאה השנים האחרונות הפכה הארץ למקום פורה, יצרני ומלא חיים. פירות הארץ הפכו לסמל הברכה של הארץ הזו. האדמה התעוררה לחיים ותנובתה העשירה היא עדות להתגשמות נבואות הגאולה. "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם ה' וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בְּקֶצֶר וְדֶרֶךְ עֲנָבִים בְּמִשְׁךְ הַזֶּרַע וְהִטִּיפוּ הַהָרִים עֲסִיס וְכָל הַגְּבְעוֹת תִּתְמוּגְגְנָה"

היום, הפירות המשובחים של הארץ לא רק מקשטים את שולחנו, אלא נמכרים בגאווה בכל העולם, ומספרים את סיפורה של הארץ ושל העם ששב אליה.

פירות הארץ אינם רק תוצרת חקלאית - עם ישראל נמשל לעצי השדה ולשבעת המינים. כל אחד מאיתנו הוא חלק מהצמיחה וההתחדשות המופלאה שמתרחשת

פתיחה

בדורנו. הפירות האמיתיים של הארץ הם בני ובנות העם הזה, שמגלים מסירות נפש, אומץ וגבורה, במיוחד בתקופות של אתגר ומשבר.

השנה האחרונה הייתה שנה של גילויי גבורה יוצאי דופן. לוחמי צה"ל היקרים, וכלל עם ישראל, הפגינו תעצומות נפש אדירות של הקרבה ושליחות. מוסרי הנפש ממשיכים לעמוד על משמר עמנו ותורתנו הם הפירות המשובחים ביותר שצמחו כאן.

ט"ו בשבט, ראש השנה לאילן, נחגג דווקא בעיצומו של החורף, כשנדמה שהעץ עומד בקיפאון ואין בו חיים. אך מתחת לפני השטח מתחולל תהליך נסתר של התחדשות וצמיחה שמכין את הקרקע לפריחה גדולה. גם אנחנו - דווקא בתקופות קשות אנו מוצאים בתוכנו כוחות חדשים, שורשים עמוקים ויכולת לצמוח ולגדול.

הערב, כשאנו טועמים מפירות הארץ, נביט בהם כסמל לצמיחה שלנו - האישית, המשפחתית והלאומית. נתבונן במה שכל מין מייצג, ונתחבר לעומק התקופה שבה אנו חיים - תקופה של התגשמות חזון הנביאים ושל גאולה שמתרחשת שלב אחר שלב לנגד עינינו. יחד נקבל כוחות להמשיך לצמוח, להצמיח ולבנות את הקומה הבאה של גאולת ישראל ושל תפארת עמנו.

יחד עם זאת, ליבנו יוצא אל אחינו ואחיותינו שעוד נמקים בשבי האויב. שמחתנו אינה שלמה כל עוד הם בצרה ובשביה ולפני תחילת הסדר נתפלל מעומק הלב להכנעת האויב ושחרורם המהיר אל חיק משפחותיהם.

כשמרן הרב מרדכי אליהו וצוק"ל הוכתר לרב הראשי, הראשון לציון, אמר הרב:

דורנו זה הוא דור הגאולה והישועה, עליו נאמר: "אמר ר' אבא: אין לך קץ מגלה מזה, שנאמר (יחזקאל לו): 'ואתם הרי ישראל ענפכם נתתו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא'". ואומר רש"י שם: "כשתתן ארץ-ישראל פריה בעין יפה אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגלה יותר מזה (סנהדרין צח, א.).

טוב לומר בתחילת הסדר:

ספר דברים פרק ח', ז-י

כי ה' אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה כרזל ומהרריה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך:

יהי רצון מלפניך, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שבכח סגולת אכילת הפרות שנאכל ובכרף עליהן עתה, ובסוד שרשיהן העליונים אשר הםה תלויים בהם, להשפיע עליהן שפע רצון ברכה ונדבה, גם הממנים והמשטרים עליהם ותמלאו מעו שפע הודך לשוב שנית להגדילם ולהצמיחם, מראשית השנה ועד אחרית השנה, לטובה ולברכה, לחיים טובים ולשלום. וקיים לנו את הדבר שהבטחתנו על ידי מלאכי חונף: "ונערתי לכם באוכל ולא ישחית לכם את פרי האדמה, ולא תשכל לכם הגפן בשדה אמר ה' צבאות". השקיפה ממעון קדשך מן השמים, וכרף עלינו את השנה הזאת לטובה ולברכה תשיתהו ברכות לעד, תחדהו בשמחה את פניך, ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פריה, ועליהם תבוא ברכת טוב להתברך פרוותיה במעינו, אחד הפרכה ואחד הממעיט. וכל הניצוצות שנתפזרו על ידינו או על ידי אבותינו, וכעוון אדם הראשון אשר חטא בפרות האילן, עתה ישוכו להתכלל בעו הדר עץ החיים, ויוסר מהם כל רע, ככח שמך הגדול היוצא מפסוק חיל בלע ויקיאנו. וישוב הכל לאיתנו הראשון, ולא ידח ממנו נדח, כי אתה ה' לכרף מקבץ נדחי ישראל: ובכן את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרם בישועתך, ויד ה' על כל העולם כולו, ותחת הנעצוץ יעלה ברוש, ותחת הסרפד יעלה הדס, והיה לה' לשם לאות עולם לא יכרת.

חגיטה – החכמה היהודית

מה היה אותו האילן שאכל ממנו אדם וחוה? רבי מאיר אומר חטים היו, כד לא הוה בר נש דעה אינון אמרין לא אכל ההוא אינשא פתא דחטי מן יומוי (כשאין באדם דעה, אומרים: לא אכל אותו האיש פת חטים מימיו). רבי שמואל בר רבי יצחק בעי קמי (שאל לפני) רבי זעירא. אמר ליה אפשר חטים היו? אמר לו הן. אמר ליה והכתיב עץ, אמר ליה מתמרות היו כארזי לבנון.

(בראשית רבה טו, ח)

גילוי אם החיטה - "וקראתי אל הדגן והרביתי אתו"

אם החיטה (Wild wheat) היא חיטת בר קדומה שממנה תרבתו לפני 10,000 שנים את החיטה שאותה אנו אוכלים ברובנו כיום. ככל הנראה זה קרה באזור של צפון מדינת ישראל של ימינו.

החוקרים חיפשו אותה כבר במאה ה-19 ואכן, היא נמצאה לראשונה בשדה בצפון ארץ ישראל בשנת 1873. כמה עשרות שנים אחר כך, בשנת 1906, לאחר שמדענים וחוקרים רבים חיפשו אותה, הגיע תורו של האגרונום וחוקר הצמחים היהודי, אהרון אהרונוסון, לחפשה בארץ ישראל.

אהרונוסון, תושב המושבה זכרון יעקב, היה חוקר צעיר ומוכשר להפליא. מי שבדיעבד יוודע שמו גם כמייסד וראש מחתרת ניל"י שסייעה לבריטים לכבוש את הארץ, הקדים את כל החוקרים האחרים ומצא את אם החיטה, בסמוך למושבה ראש פינה. התגלית הזו פרסמה את שמו בכל העולם ועתידו היה מובטח.

אהרונוסון סבר וצדק שגילוי אם החיטה יקנה לחוקרים ידע שיסייע לאתר תכונות המצויות בחיטה, מה שיאפשר להשביח את הגידולים ולהגדיל את העמידות של החיטה בפני מחלות ויובש.

ואכן, הגילוי של אהרונוסון שינה את פני התזונה העולמית לתמיד. עד היום משתמשים באם החיטה להשבחת החיטה הקיימת ונעזרים בה כדי להפוך את

החיטה לעמידה ומזינה יותר, להקטין את הצורך לרסס אותה ולהעשיר אותה בוויטמינים ומינרלים.

"חכמתכם ובינתכם" – החכמה היהודית

רבי מאיר במדרש מזהה את עץ הדעת עם החיטה בשל הדעת שהיא מעניקה לאוכליה. אין זה מקרה שאם החיטה התגלתה כאן, בארץ ישראל. מעבר לתפוקה הגדולה שמוציאה הארץ, גם החכמה היהודית הולכת ומתרבה עם חזרתנו לארצנו.

עוד לפני הקמת המדינה, החכמה היהודית התבטאה במעורבות הגבוהה של היהודים בקרב ההוגים הגדולים, הממציאים והמהפכנים שחוללו תמורות בעולם כולו. לאחר הקמת המדינה אנו רואים זאת בפיתוחים חדשניים ובחקר ומציאת פתרונות חכמים בתחומים רבים, מה שגורם למדינות רבות לפתח איתנו קשרים דיפלומטיים ולבוא ללמוד מאיתנו. יותר מכל מקבלת התופעה ביטוי באחוז הגבוה של זוכי פרסי נובל יהודים, הרבה יותר מחלקם היחסי באוכלוסייה.

בשנה האחרונה העולם כולו עמד והשתומם מהמוח היהודי שמתמודד עם מלחמה קשה ומגיע להישגים מופלאים בהגנה, בהתקפה ובתפקוד בשעת משבר כלכלי.

נאכל חיטה, נכוון להפנים אל תוכנו
את החכמה שמעניק לנו הבורא
ונודה לו על חסדיו עימנו
ועל הדעת בה חנן אותנו.

שעורה – ישראל כמעצמה

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תְּבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרְתֶם אֶת קִצְיֶיהָ וְהִבַּאתֶם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְיֶיכֶם אֶל הַכֹּהֵן: וְהֵנִיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמַּחֲרַת הַשֶּׁבֶת יְנִיפְנוּ הַכֹּהֵן: וְעִשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן שְׁנָתוֹ לְעֵלְיָהּ ה': וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת בְּלוֹלָה בְּשֶׁמֶן אִשָּׁה לֵה' רֵיחַ נִיחַח וְנִסְכָּה יַיִן רְבִיעֵת הַהֵינָן: וְלֶחֶם וְקֹלֵי וְכֶרֶמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הַבֵּיאְכֶם אֶת קֶרְבֶּן אֶ-לֵהֵיכֶם חֶקֶת עוֹלָם לְדַרְתֵיכֶם בְּכֹל מִשְׁבְּתֵיכֶם: וְסִפַּרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשֶּׁבֶת מִיּוֹם הַבֵּיאְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמַּחֲרַת הַשֶּׁבֶת הַשְּׁבִיעִת תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֲדָשָׁה לֵה'"

(ויקרא כ"ג, י-טז)

"הַגָּאֻלָּה הֵיְתָה בְּשִׁתִּיָּהן [בפסח ובשבועות], הָאֲחַת גָּאֻלָּה מִן הַחֲמִרִיּוֹת וְהַדְּבָרִים הַפְּחוּתִים, וּמִצְרִים נִקְרָאת עֲרוֹת הָאָרֶץ וְנֹאמַר בָּהֶם (יְחֻזְקָאֵל כ"ג) אֲשֶׁר בְּשׂוֹר חֲמִרִים בְּשָׂרָם, וּמִזָּה נִגְאָלוּ בְּפִסַּח בְּצִאתָם מִמִּצְרַיִם, וְעַל זֶה בָּאָה בְּפִסַּח מִנְחַת הָעֹמֶר הַבָּאָה מִן הַשְּׂעוּרִים מֵאֹכֵל בְּהֵמָה רְמֵז לְגָאֻלָּת הַנְּפֶשׁ הַבְּהֵמִית..."

(שם משמואל, שבועות תע"ד)

זְנִשְׁבוּ הָעָרִים וְהַחֲרִבוּת תִּפְנֶינָה – בניין החומר

במשך מאות ואלפי שנות גלות, פוגרומים וגזירות, העם היהודי לא הפסיק ללמוד ולהתפתח. בכל מקום אליו הגיע עם הספר נפתחו 'חדרים', ישיבות ובתי הוראה, ספרים וחידושים נכתבו ללא הרף. אולם, משהו היה חסר. כמו ילד שהתפתחותו הפיזית נעצרה, כך המוח והלב של העם פעמו בעוז, אך הגוף נותר קטן, חולני ומצומק.

ב-100 השנים האחרונות משהו השתנה. כמו בחזון העצמות היבשות של הנביא יחזקאל, הגוף של העם היהודי קם לתחיה. חקלאות, בנייה ופיתוח, בניין מדיני ואחיזה בנשק. המעמיקים והצופים למרחוק, כמו מרן הרב קוק זצ"ל, ראו

בכך התפתחות ברוכה ובריאה של העם היהודי, שתשמש כלי מתאים לנשמה האלוקית שלו.

כיום, העוצמה של העם היהודי אינה מוטלת בספק. כלכלה משגשגת, צבא שאין שני לו בתחבולה, בעוצמה ובעוז, פיתוח מואץ וטכנולוגיות חדשניות ממקמים את מדינתנו בשורה הראשונה של מעצמות העולם, למרות גילה הצעיר, מספר תושביה המועט ואויביה המרובים.

החומר כהכנה לרוח

השעורה מתוארת על ידי חז"ל כמאכל בהמה. כפי שהביא השם משמואל, בכל אחד מאיתנו שוכנת "נפש בהמית" - החומר והגוף, אליהם רומזת השעורה. בלידת העם בחג הפסח, אוכלים תחילה שעורים ורק לאחר מכן, בחג השבועות, אוכלים חיטים. בתחילה אנו מתקנים ובונים את החומר והגוף ולאחר מכן מתקנים את הרוח והנשמה.

בדורנו מתחולל החיבור בין השלבים - הקומה הרוחנית של העם משגשגת ואנו ניצבים כבר בעיצומה של בניית הקומה הרוחנית. עם ישראל מבקש את הבורא וההשתוקקות לרוח ולחיבור לזהות היהודית הולכת וגוברת.

נאכל מאכל או נשתה משקה משעורים,
ונכוון להשביע את גופנו ולהפוך אותו לכלי יקר
וראוי להשכנת אור הנשמה בתוכו.
נודה לבורא על עוצמת מדינתנו ועמנו.

גפן – שמחת החיים

"וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבֶטֶח אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ מִדָּן וְעַד בָּאָר שְׁבַע כָּל יְמֵי שְׁלֹמֹה".

(מלכים א, ה)

"אמר רב חייא בר אשי אמר רב, עתידין אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות, שנאמר כי עץ נשא פריו תאנה וגפן נתנו חילם"

(כתובות קיב)

"שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־י כָּל יְרֵא ה' הַהֲלֹךְ בְּדַרְכָּיו. יִגִּיעַ כַּפִּיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יךָ וְטוֹב לְךָ. אֲשֶׁתְּךָ כִּגְפֹן פְּרִיָּה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כְּשִׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. הִנֵּה כִּי כֵן יְבָרְךָ גְּבַר יְרֵא ה'. יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְרָאָה בְּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל".

(תהילים קכח)

הם שבו לגבולם – יינה של ארץ ישראל

סיפר הרב שמואל אליהו: כידוע, בבורדו ישנם גפנים מיוחדים, שמענביהם מייצרים את יין 'בורדו', המפורסם בכל העולם באיכותו וטעמו. מסורת עתיקה בקרב תושבי בורדו הצרפתים מספרת, שאבות אבותיהם של הגפנים הללו הובאו לבורדו לפני כאלפיים שנה על ידי הרומאים ששבו מהמלחמה בארץ ישראל.

כשביקש הברון רוטשילד להקים תעשיית יין במושבות הראשונות בארץ, נזכר במסורת זו, והביא ייחורי גפנים מבורדו לארץ. והנה פלא, לאחר שהחלו הגפנים להניב פרי בארץ, הכתה מכת 'קִימְחוֹן' את הגפנים בבורדו ותעשיית היין במחוז ספגה מכה אנושה. בעקבות זאת, חובבי יין בורדו החלו לצרוך את יין ארץ ישראל ששב לגבולו.

מאז, תעשיית היין בעולם הולכת ויורדת, ואילו יינות הארץ הולכים ועולים וזוכים במדליות זהב עולמיות. כך מתקיימים דברי חז"ל (רבנו יונה ברכות לו ע"ב),

שמוזגים מים ביין של ברכת המזון בברכת הארץ, להודיע שבח ארץ ישראל שהיין שלה חזק.

וְהִיטְבַּךְ וְהִרְבֶּךָ מְאֹד – פּרִיּוֹן וּיְלוּדָה חַיּוּבִים

הנתונים מראים שבמדינות העשירות והמפותחות בעולם הילודה נמוכה ואילו במדינות העניות הילודה גבוהה. חריגה בכל העולם היא מדינת ישראל, בה גם ההכנסה וגם הפריון גבוהים במיוחד.

ילודה נמוכה עלולה להיות הרסנית ועלולה בתוך מספר שנים להכות אנושות את הכלכלה. פריון של 2.1 ילדים לאשה נחשב 'מספר השימור', מדינה בה הפריון לפחות בשיעור זה תשמר את עצמה גם לדורות הבאים. רוב המדינות המפותחות נמצאות מתחת למספר השימור וניצבות בסכנה. לעומתן, במדינת ישראל מתגשמות הנבואה "וְהִיטְבַּךְ וְהִרְבֶּךָ מְאֹד" והברכה "אֲשֶׁתְּךָ כִּגְפֹן פְּרִיָּה", ושיעור הפריון אצל נשים יהודיות עומד על יותר מ-3.1 ילדים לאשה.

וַיֵּן יִשְׁמַח לְכַב אֲנוּשׁ – שמחת החיים בישראל

הפריון והילודה הם חלק משמחת החיים המאפיינת את עם ישראל בארץ ישראל. במדד האושר העולמי של האו"ם לשנים 2021-2023, בו נכלל גם הטבח המזעזע בתולדות המדינה ותחילתה של אחת המלחמות הקשות שחווינו, ישראל מדורגת במקום החמישי. בקרב צעירים עד גיל 30 ניצבת ישראל במקום השלישי, ובקרב צעירים בני 15-24 במקום הראשון בעולם! כך מתגשמת בנו הנבואה "וְהִפְכָתִי אֲבָלָם לְשֵׁשׁוֹן וְנַחֲמָתִים וְשִׂמְחָתִים מִיְּגוֹנָם".

נרים כוס יין (או מיץ ענבים), נברך יְהוָה

ונאמר בשמחה 'לחיים' –

לחיי משפחתנו, קהילתנו, עמנו ומדינתנו.

נודה לכורא על הברכה, הריבוי, השמחה והטובה.

תאנה – סבלנות בדרך לגאולה

"הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח. קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך"

(שיר השירים ב, יב-יג).

"מפני מה נמשלה תורה לתאנה? שרוב האילנות, הזית והגפן והתמרה נלקטין כאחד, והתאנה נלקטת מעט מעט. כך התורה, היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים"

(במדבר רבה יב, ט).

"אדריאנוס, יישחקו עצמותיו, היה עובר באלה השבילים של טבריה, וראה זקן אחד עומד וחופר חפירות לנטוע נטיעות. אמר לו: זקן זקן, בן כמה שנים אתה היום הזה? אמר לו: בן מאה שנים. אמר לו: ואתה בן מאה שנים עומד וחופר חפירות לנטוע נטיעות, אתה סבור שתאכל מהם? אמר לו: אם אזכה אוכל, ואם לא - כשם שישגועו לי אבותי כך אני יגע לבני. אמר לו: בחייך, אם תזכה ותאכל מהם - תודיע לי."

לאחר ימים עשה העץ תאנים. אמר: זה הזמן להודיע למלך. מה עשה? מילא סל תאנים, ועלה ועמד בשער הארמון. אמרו לו: מה עסקך? אמר להם: לכו אמרו למלך - הזקן היהודי שעברת לידו רוצה לשאול בשלומך. הלכו ואמרו למלך: זקן יהודי אחד רוצה לשאול בשלומך. אמר להם: הכניסו אותו. כיון שנכנס אמר לו: מה עסקך? אמר לו: אני הזקן שעברת לידי כשחפרתי חפירות לנטוע נטיעות, ואמרת לי אם תזכה לאכול מהם תודיע לי, הנה זכיתי ואכלתי מהם, והתאנים האלה מאותו העץ. אמר אדריאנוס באותו זמן: אני מצווה שתרוקנו את הסל הזה ותמלאו אותו בדינרים. אמרו לו: אתה עושה את כל הכבוד הזה לזקן היהודי הזה? אמר להם: בוראו כיבד אותו, ואני לא אכבדו?"

(קהלת רבה ב, יז)

נצר תאנה יאכל פגיה – אורך רוח בדרך לגאולה

התאנה נלקטת מהעץ לאט לאט ומלמדת אותנו אורך רוח וסבלנות. כדי לצלוח מכשולים ולהשלים כל תהליך בצורה טובה, על האדם להתאזר במידות אלו. כמו בפרט כך בתהליכים הלאומיים - אנו חיים בתקופה היסטורית בה נדרש מאיתנו עמידה איתנה וסבלנות כדי להכריע את אויבינו.

פי לא כחפזון תצאו – תהליך הגאולה בדורות האחרונים

העלייה לארץ ישראל מ-102 מדינות, בתהליך המופלא של שיבת ציון, לא הייתה פשוטה ומהירה. מתקופת המקובלים, דרך עליות החסידים ותלמידי הגר"א, המשך במעטים שבאו מתימן, מרוקו, אירופה ורוסיה, וכלה בהצהרת בלפור ועליות הציונות.

כך התגשמה בנו הנבואה "ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל". כמו התאנה שנלקטת לאיטה כך אנו נלקטנו מגלויותינו בארבע כנפות הארץ ובאנו לארץ ישראל. גם היום, אנו ממשיכים ומלקטים את פירות הגאולה לאט לאט, עד שהיא תושלם במלואה, במהרה בימינו.

נכרך על התאנה ונכוון להגביר
את אורך הרוח והסבלנות שלנו,
בתהליכים הפרטיים שאנו עוברים,
בתהליכי הגאולה של העם כולו
ובפרט בתהליך שמתרחש
לנגד עינינו בשנה זו.

רימון – היופי הפנימי

"כחוט השני שפתתיך ומדבריך נאווה כפלח הרמון רקתך מבעד לצמתך". שלחך
פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים". "נשכימה לכרמים נראה אם
פרחה הגפן פתח הסמדר הנצו הרמונים שם אתן את הדי לך"

(שיר השירים)

"הרואה רימון בחלום יצפה למצוות, שנאמר: 'כפלח הרמון רקתך' אפילו רקנים
שבישראל מלאים מצוות כרמון"

(ברכות נז)

"חברים, אני חייב לשתף אתכם במשהו שקרה לי עכשיו. אני עוצר עם האמבולנס
בתחנת דלק בחנות נוחות לקנות לי בקבוק שתייה. בקופה ניגש אלי בן אדם,
נראה בגיל שישים פלוס אולי, ואומר לי: 'סליחה, אני יכול לשאול אותך משהו
בחוץ? לא הרבה זמן. ממש חצי דקה. רק אני רוצה שתבוא איתי שנייה לאוטו
שלי'. טוב, אנחנו יוצאים החוצה, הוא פותח את הבגז' ומראה לי תפילין. הוא
אומר לי: 'אתה רואה את התפילין האלה? זה תפילין שאבא שלי זכרונו לברכה
קנה לי כשהייתי ילד בגיל 13. זאת הייתה הפעם הראשונה והאחרונה שהנחתי
אותן. מאז לא הנחתי תפילין. אני לא זוכר איך מניחים תפילין. אבא שלי היה
יהודי ניצול שואה, וכשראיתי את השואה שעשו שמה בקיבוצים חשבתי ללכת
לאיזה בית כנסת להניח תפילין, אז לקחתי איתי את התפילין בבגז' באוטו, וכל
פעם עצרתי את עצמי, לא אני לא אלק, אני כן אלק... אבל כשראיתי אותך מתנדב
זק"א, אמרתי הנה, אתה שהיית שם, אתה תזכיר לי איך להניח תפילין'. עמדתי
איתו ליד הילו, לימדתי אותו לומר את הברכה, הבן אדם התרגש בצורה שקשה
לתאר... הוא אמר לי: אני רוצה להתחיל להניח תפילין כל יום".

(מתוך טור של ידידיה מאיר)

השנה האחרונה הציפה אותנו בסיפורים מפעימים ומלאי השראה. בדיוק כמו
הרימון, שמבחוץ נראה פשוט ותמים, אך כשפותחים אותו מתגלים אינספור
גרגרים יפהפיים, כך גם בתוך כל אחד מאיתנו יש עוצמות וערכים שמחכים

להתגלות. בזמני מבחן הפירות הפנימיים שלנו - האמונה, המסירות, הערבות
ההדדית - מתגלים בעוצמה.

ט"ו בשבט הוא זמן להתבונן פנימה - בפירותינו הפנימיים, בערכים שמנחים
אותנו וביכולתנו להצמיח טוב בתוך עצמנו ובסביבתנו. ממש כמו הרימון, שמלא
בפוטנציאל של חיים ושפע, כך גם כל אחד מאיתנו יכול למצוא את היופי הפנימי
שבו ולהביאו לידי ביטוי.

נתחבר לטוב הפנימי באהבת חינום ונהתפלל יחד שנזכה לראות תמיד את מעלת
חברינו:

"אדרבה, תן בלבנו, שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם. וּשְׁנַדְבֵּר כָּל אֶחָד
אֶת חֵבְרוֹ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר וְהַרְצוּי לַפְּנֵיךָ וְאֵל יַעֲלֶה בְּלִבְנוֹ שׁוֹם שְׁנֵאָה מֵאֶחָד עַל חֵבְרוֹ,
חֲלִילָה. וְתַחֲזֵק אוֹתָנוּ בְּאַהֲבָה אֲלֵיךָ, כַּאֲשֶׁר גְּלוּי וַיְדוּעַ לַפְּנֵיךָ, שִׁיְהֶא הַכֹּל נַחַת רוּחַ
אֲלֵיךָ. אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן".

נתענג על גרגרי הרימון העסיסיים
וניזכר שבכל יהודי ויהודיה
יש יופי פנימי ומתוק.
נתחזק בראיית היופי הפנימי
ונשתדל לראות אותו בכל יהודי.

זית-שמן – להאיר לעולם כולו

"אמר רבי יוחנן: למה נמשלו ישראל לזית, לומר לה, מה זית לא מוציא שמנו אלא על ידי כתייתה, אף ישראל אין חוזרין למוטב אלא על ידי יסורין. מה זית אין עליו נושרים לא בימות החמה ולא בימות הגשמים, אף ישראל אין להם בטילה עולמית, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא"

(מנחות נג)

"זית רענן יפה פרי תאר" כשם שהשמן מאיר כך בית המקדש מאיר לכל העולם, שנאמר: "והלכו גוים לארץ", לכן נקראו אבותינו "זית רענן" שהם מאירים לכל באמנותם. לכן אמר הקדוש ברוך הוא למשה "ויקחו אליך שמן זית זך".

(שמות רבה לו)

"ואתה תצוה... שמן זית זך כתיית למאור" - למה לא שמן אגוזים ולא שמן צנונות ולא שמן דגים או שאר שמנים אלא שמן של זית? לפי שהזית סימן אור לעולם".

(תנחומא תצווה)

שבחה של הארץ

באחד ממסעותיו לחו"ל, הוזמן מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל למסעדה הידועה במאכליה המשובחים. בעל המסעדה רצה להרשים את הרב, ואמר לו - "עוד מעט, אגיש לרב זיתים גדולים ומשובחים, אשר אין כמותם בארץ ישראל". באותו רגע החליט הרב, שלא לאכול מזיתים אלו, מפני כבודם של זיתי ארץ ישראל. ובכל זאת, ביקש הרב מבעל המסעדה להביא לפניו את קופסת הזיתים. התבונן הרב בקופסה, והנה רשום - 'קבוצת יבנה'...

לסחוט את השמן הטוב

הזית הוא פרי קשה ומריר. תהליך העיבוד של הזית ארוך ודורש סבלנות ועבודה יסודית. רק לאחר כבישה ממושכת וסחיטה נכונה מופק ממנו שמן זית טהור.

הזית מכונה "זית שמן", משום שהשמן הוא תמציתו ומשמעותו. לשמן הזית שימושים רבים - אור, רפואה ומזון. עד היום, שמן הזית נחשב לשמן החשוב ביותר. תהליך הפקתו, שמחייב סחיטה מאומצת, מלמד אותנו שיעור חשוב על הדרך שבה ערכים ותכונות עמוקות מתגלות דווקא מתוך מאמץ ולעיתים מתוך קושי.

חז"ל ממשילים את עם ישראל לזית. כמו הזית, דווקא בזמני כתייה ולחץ מתגלה השמן הפנימי שבנו. כשהקשיים גדולים, עם ישראל מוצא בתוכו כוחות מיוחדים. השנה האחרונה סיפקה לנו לא מעט דוגמאות לכך - הערבות ההדדית, המסירות והגבורה שנחשפו מתוך המשבר שפקד אותנו, הם שמן זית טהור שמאיר את דרכו של העם שלנו.

איננו צריכים לחכות למשברים חיצוניים. כשאדם עובד על עצמו, מתאמץ לשפר את מידותיו, להתגבר ולתת מעצמו לטובת האחרים - הוא סוחט מתוך עצמו את השמן הטוב הטמון בו ומאיר את העולם.

נאכל זית ונשאל את עצמנו:

היכן חווינו קשיים שהפיקו מאיתנו

את השמן הטוב של נשמתנו?

ומה עלינו לעשות כדי להאיר יותר את סביבתנו

וכך להפוך את העולם למקום מואר וטוב יותר?

רתמר – יחד עם הצדיקים

צדיק פתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה. שתולים בבית ה' בחצרות א-להינו יפריחו"

(תהילים צב, יג)

"מה תמר זה אין לו אלא לב אחד, אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמים".

(סוכה, מה)

למה נמשלו ישראל לתמר? מה תמרה זו אין בה פסלת אלא: תמרים לאכילה, לולבים להלול, חריות [כפות] לסכוך, סיבים לחבלים, סנסנים לכברה, שפעת קורות לקרות בהן הבית. כך הם ישראל אין בהם פסלת. אלא מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי אגדה, מהם בעלי מצוות, מהם בעלי צדקות"

(בראשית רבה מא, א)

צדיק פתמר יפרח

יש כאלו שאוהבים להתרפק על העבר ולומר: "פעם היו צדיקים גדולים שדאגו לעם ישראל, והיום? הכול השתנה..." אבל האמת היא שזה פשוט לא נכון. חז"ל מלמדים אותנו: "ראה הקב"ה שצדיקים מועטין עמד ושתלן בכל דור ודור. גם בדורנו, הקב"ה שתל צדיקים שמחוברים אליו, פועלים ישועות ודואגים לעם כולו במסירות ובאהבה.

מעבר לכך, ככל שמתקרבת הגאולה, אנו רואים איך כל יהודי מגלה בתוכו ניצוץ של צדקות. "ועמך כלם צדיקים". בכל אחד מאיתנו טמונה נקודה פנימית של חיבור, לב אחד שמכוון לאבינו שבשמים. לעיתים הדברים שמסביב מסתירים על הנקודה הזו, אך היא קיימת, ובתנאים הנכונים היא מתגלה בקלות מפתיעה.

יותר מכל, השנה האחרונה חשפה לעינינו צדיקים מופלאים שלא היינו שמים לב אליהם בעבר - חיילים, שוטרים ואזרחים פשוטים שהסתערו במסירות נפש להילחם מלחמות ה' ולהציל את עם ישראל. ללא פחד או מורא, מתוך אהבה

ודבקות בה', הם התייצבו בחזית והאירו את האור הפנימי הטמון בהם, אור של גבורה, הקרבה וצדקות.

עם הצדיקים בני דורנו, מוסרי הנפש בכל לבבם, מתהלך ה' "להצילך ולתת איביך לפניך". הוא אינו לבד שם - יחד איתו עומדות נשמות הצדיקים הגדולים מכל הדורות, המסייעות לישראל במאבקם. דורנו אינו חסר צדיקים; להפך, הוא מלא באנשים שבלבם האחד מחוברים לבורא עולם, ומביאים גאולה לעם ישראל ולעולם כולו.

ולאחר כל זה, אנו מצפים למנהיג הצדיק שיאחד את כולנו, ינצח את מלחמותינו, יקרב אותנו לאבינו שבשמים ויבנה את מקדשנו. זהו מלך המשיח שאורו יזרח עלינו ויאיר את הכולם כולו.

רבוננו של עולם, הבוחר במשה עבדו ובנביאי האמת והצדק, יהי רצון מלפניך שתשלח לנו מנהיג אמת, רועה נאמן, שיהיה לו כח לקרבנו אליך באמת. עשה למענך ולמען כל הצדיקים שהיו בכל דור ודור עד עתה, ותמשיך עלינו ותשפיע עלינו אמונה וקדושה בזכות הצדיקים מעמך ישראל. את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח.

נאכל את התמר, נתענג על מתיקותו

ונתחבר לנקודת הצדיק המתוקה

שיש בכל אחד מאיתנו.

נתפלל לצמיחת קרן דוד ולביאת משיחנו

בקרוב, במהרה בימינו!

אתרוג

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרֵי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים"

(ויקרא כג)

"פרי עץ הדר, מלמד שטעם עצו ופריו שנים" (סוכה לה)

"הרואה אתרוג בחלום הדור הוא לפני קונו שנאמר: 'פרי עץ הדר'" (תענית נז)

תפילה לאחר אכילת אתרוג שחיבר רבנו יוסף חיים זיע"א, "הבן איש חי"

"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: תִּדְשָׂא הָאֶרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מְזַרְיַע זְרַע, עֵץ פְּרֵי עֵשֶׂה פְּרֵי לְמִינֵו
אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאֶרֶץ. וַיְהִי כֵן. וַתּוּצֵא

הָאֶרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מְזַרְיַע זְרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֵשֶׂה פְּרֵי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ לְמִינֵהוּ, וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב". "אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא", הַיּוֹם הַזֶּה לֹא יִלָּן הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה. "אָנָּה
ה' הַצְּלִיחָה נָּא", הַיּוֹם הַזֶּה לֹא יִלָּן הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֵל נָא חַלֵּץ קֵהֵלָה אֲשֶׁר אֵלֶיךָ
תַּעֲרוֹג, וּבֶרֶךְ תִּתֵּן וְהֵאגִזּוּ וְהֵאֲתָרוּג:

ויהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו שתברך כל אילנות האתרוג להוציא פירותיהם בעתם, ויוציאו אתרוגים טובים יפים ומהודרים ונקיים מכל מום. ויהיו מצויים לנו ולכל ישראל אחינו בכל מקום שהם לקיים בהם מצוות נטילה עם הלולב בחג הסוכות שיבואו עלינו לחיים טובים ולשלום.

ויהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו, שתעזרנו ותסייענו לקיים מצווה זו של נטילת לולב והדס וערבה

ואתרוג, כתקנה בזמנה בחג הסוכות, שיבוא עלינו לחיים טובים ולשלום בשמחה ובטוב לבב, ותזמין לנו אתרוג יפה ומהודר ונקי ושלם וכשר כהלכתו.

ויהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו שתברך כל מיני האילנות, ויוציאו פירותיהם בריבוי שמנים

וטובים, ויתקיים בנו ובכל ישראל אחינו מקרא שכתוב: "לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב-טוב יינך, כי כבר רצה

האלהים את-מעשיך."

"באתי לגני, אחתי כלה. אריתי מורי עם בשמי, אכלתי יערי עם דבשי, שתיתי ייני עם חלבי. אכלו רעים, שתו ושכרו

דודים". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגאלי"

(לשון לימודים" ח"א, לו)

תפוח

"כְּתֹפוֹחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר, כֵּן דוּדֵי בֵּין הַבְּנִים. בְּצִלּוֹ חֲמֹדֵי וַיִּשְׁבְּתִי, וּפְרִיּוֹ מְתוֹק לַחֲכִי.
הִבִּיאֲנִי אֶל בֵּית הַיָּיִן, וְדָגְלוּ עָלַי אַהֲבָה. סִמְכוֹנִי בְּאִשִּׁישׁוֹת רִפְדוֹנִי בַתְּפוּחִים כִּי
חֹלֵת אַהֲבָה אָנִי"

(שיר השירים ב, ג-ה).

"אמר רבי חמא בן רבי חנינא: מאי דכתיב: 'כְּתֹפוֹחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר'? למה נמשלו ישראל לתפוח? לומר לך - מה תפוח זה פריו קודם לעליו, כך ישראל הקדימו 'נעשה' ל'נשמע'."

(שבת פח)

תפילה על אהבת ה'

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתתנני לאהבה לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי, ותגמלני חסדים טובים. ואזכה לקים בשלמות מצות 'ואהבת את ה' אלהיך', שיהיה שם שמים מתאהב על ידי. ואהיה אהוב

למעלה ונחמד למטה, ואמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם. אכ"ר.

סיפור חסידי

אותם שנים היו שנות ה'צנע' שבראשית שנותיה של המדינה. והנה, באחד ה'טישים' (השולחנות) חילק ר' אהרון כ'שיריים' תפוחים מהארץ. בהתאם לאילוצי הימים ההם, לא היו התפוחים מובחרים. במרחק גדול מהרבי עמדו כמה חסידים עשירים מחוץ לארץ והתלחשו ביניהם. הרבי קלט את ההתלחשות וציווה עליהם לספר לו על מה התלחשו. החסידים התביישו בדבריהם, אך חזקה עליהם מצוותו של הרבי, והם התוודו - "אמרנו, שבפעם הבאה שנבוא אל הרבי, נביא לו מחו"ל תפוחים יפים". אמר להם הרבי - לכו לשטוף את פיהם במים ואחר

תשובו אלי. כששבו החסידים, ביקש מהם הרבי, אמרו אחרי - והורה להם לחזור על משפט זה שלשה פעמים - "התפוחים של ארץ ישראל טובים, יפים וטעימים".

אגוז

"אֶל גַּנַּת אֲגוּז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בְּאֲבֵי הַנַּחַל לְרֵאוֹת הַפְּרָחַה הַגֶּפֶן הַנִּצְוֹ הַרְמֹנִים: לֹא יִדְעֵתִי נַפְשִׁי שְׂמֵתָנִי מִרְכָּבוֹת עַמִּי נְדִיב".

(שיר השירים ו יא-יב)

"למה נמשלו ישראל לאגוז? מה אגוז זה אם נופל לתוך הטנופת את נוטלו ומורקו ושוטפו ומדיחו והוא חוזר כתחילתו והוא יפה לאכילה, כך כל מה שישראל מתלכלכין בעונות כל ימות השנה, בא יום הכפורים ומכפר עליהם. מה אגוז זה האבן שוברו, כך התורה שקרואה אבן שנאמר (שמות כ"ד) "ואתנה לך את לוחות האבן", משברת את יצר הרע".

(שיר השירים רבה ו, יא)

תפילה לשבר הקליפות

יהי רצון מלפניך אל רחום וחנון שתעזרני לשבר כל הקליפות שהם התאות הדמיונות המניעות והבלבולים שמתגברים בכל פעם כשהאדם רוצה לעלות מדרגא לדרגא. אנא ה' מלא רחמים הושיעני ועזרני וסיעני וחזקני ואמצני, ותן לי כח ועצה וגבורה, וחכמה ושכל דקדושה. וזכני לשברם ולבטלם. אכ"ר.

חרוב

"אָמַר ר' יוֹחָנָן: זְכוֹרֵנִי, כְּשֶׁהָיָה תִּינוֹק בּוֹצֵעַ חֲרוֹב - נִמְשָׁךְ חוּט שֶׁל דָּבֶשׂ עַל שְׁתֵּי
זְרוּעוֹתָיו"

(בבא בתרא צא, ב).

"חשק נטיעת האילנות נובע מחץ הטבת הדורות הבאים המובלט בתקפו בעץ החרוב"

(הרב קוק).

תפילה לסיום הסדר

יהי רצון מלפניך, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתעלנו בשמחה לארצנו ותטענו בגבולנו, ושם נקים מצות תרומות ומעשרות וכל המצוות התלויות בארץ אשר הנחלת לאבותינו היא "ארץ זבת חלב ודבש", "ארץ נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר. ארץ חטה ושערה, וגפן ותאנה ורמון; ארץ-זית שמן, ודבש". כאשר צויתנו בתורתך על ידי משה עבדך.

אנא, ה'! למען שמך הגדול, הגדל חסדך עמנו וקים לנו את הדבר אשר הבטחתנו על ידי משה עבדך: "ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו. והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם".

וקים בנו את הדבר אשר הבטחתנו על ידי ישעיה נביאך: "ובנו בתים וישבו ונטעו כרמים ואכלו פריים".

וקים בנו אשר הבטחתנו על ידי עמוס נביאך: "הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש בקצר ודרך ענבים במשך הזרע והטיפו ההרים עסיס וכל הגבעות תתמוגגנה. ושבתי את שבות עמי ישראל ובנו ערים נשמות וישבו ונטעו כרמים ושתו את יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם".

וקים בנו אשר הבטחתנו על ידי יחזקאל נביאך: "והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים", ונאמר "ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיו פריו למאכל ועלהו לתרופה".

אמן כן יהי רצון.

"פעם אחת היה מהלך בדרך (חוני המעגל), ראה אדם אחד שהוא נוטע חרוב. אמר לו: זה לכמה שנים טוען פרות? אמר לו: לשבעים שנה. אמר לו: כלום ברי לך שתחיה שבעים שנה, ותאכל ממנו? אמר לו: אני מצאתי את העולם בחרובים; כשם שנטעו אבותי לי כך אטע אני לבני"

(מסכת תענית).

"אמר רב יהודה אמר רב: בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת: כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני (ר' חנינא בן דוסא) וחנינא בני די לו בקב (קקילו וארבע מאוד גרם) חרובין מערב שבת לערב שבת".

(ברכות י"ז).

תפילה על הסתפקות במועט

יהי רצון מלפניך שתזכני ברחמיך הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במועט מהעולם הזה. ואשתמש בעולם הזה, בקדושה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד, ולהרבות בצדקה. ואזכה לקיים מקרא שכתוב: "טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט".

ברכת מעין שלוש

עדות מזרח

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

על מזונות: על המחיה ועל הפלפלה:

על יין: על הגפן ועל פרי הגפן:

על שבעת המינים: על העץ ועל פרי העץ:

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו
לאכול מפריה ולשבוע מטובה. רחם יי אלהינו עלינו ועל ישראל עמך
ועל ירושלים עירך ועל הר ציון משכן כבודך. ועל מזבחך. ועל היכלך.

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה.

ושמחנו בבנינה ונברכך עליה בקדשה ובטהרה:

בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה: בראש חודש: וזכרנו לטובה ביום
ראש חדש הזה: בר"ה: וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה: בפסח: ושמחנו ביום
חג המצות: בשמיני עצרת: ושמחנו ביום שמיני חג עצרת הזה: בשבועות: ושמחנו
ביום חג השבועות: בסוכות: ושמחנו ביום חג הסוכות הזה ביום (ביו"ט: טוב)
מקרא קדש הזה:

כי אתה טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ:

על מיני מזונות: ועל המחיה ועל הפלפלה / ועל מחיתה ועל פלפלתה:

על יין: ועל פרי הגפן / ועל פרי גפנה:

על פירות משבעת המינים: ועל הפרות / ועל פרותיה:

ברוך אתה יי, על הארץ ועל:

על מיני מזונות: המחיה ועל הפלפלה / מחיתה ועל פלפלתה:

על יין: פרי הגפן / גפנה:

על פירות משבעת המינים: הפרות / פרותיה:

ברכה מעין שלוש

אשכנז - ספרד

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

על מזונות: על המחיה ועל הפלפלה:

על יין: על הגפן ועל פרי הגפן:

על שבעת המינים: על העץ ועל פרי העץ:

ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת
לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. רחם יי אלהינו על ישראל
עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך. ועל מזבחך. ועל היכלך.

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. והעלנו לתוכה ושמחנו בבנינה,

ונאכל מפריה ונשבוע מטובה ונברכך עליה בקדשה ובטהרה.

בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה: בראש חודש: וזכרנו לטובה ביום
ראש חדש הזה: בר"ה: וזכרנו לטובה ביום הזכרון הזה: בפסח: ושמחנו ביום
חג המצות הזה: בשמיני עצרת: ושמחנו ביום שמיני חג עצרת החג הזה:
בשבועות: ושמחנו ביום חג השבועות הזה: בסוכות: ושמחנו ביום חג הסוכות
הזה:

כי אתה יי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ:

על מיני מזונות: ועל המחיה:

על יין: ועל פרי הגפן:

על פירות משבעת המינים: ועל הפרות:

ברוך אתה יי, על הארץ ועל:

על מיני מזונות: המחיה ועל הפלפלה:

על יין: פרי הגפן / גפנה:

על פירות משבעת המינים: הפרות / פרותיה:

שיעורי תורה **42,000**

משתתפים בסליחות המרכזי **30,000**

משתתפים בהלל בכל חג **14,000**

רבני קהילות **300**

שאלות במענה ההלכתי של בית ההוראה **95,000**

ומעל **5,000** שיחות בשנה

כ- **900** סלי מזון שהאיגוד חילק לקראת חגים

---

15 משיבות הלכה רבניות של האיגוד שענו

על כ- **2,000** שאלות בשנה וחצי

מעל **6,000** ימי מילואים של רבנים

באיגוד במלחמת חרבות ברזל

איגוד רבני קהילות
חיבור של מסורת